

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1606. usque ad annum 1610

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118820

§. 101. De Henrici Regis vita & virtutibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67222](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67222)

Sæc. XVII. inspectum est, quod die vigesima nona
 A. C. 1610. Junii ad oppidum Sancti Dionysii trans-
 latum in Majorum sepulcro recondeba-
 tur, corde ejus ad Societatis Colle-
 gium Flexiense translato.

§. CI.

*De Henrici Regis vita, & vir-
 tutibus.*

*Abrege de
 l'hist. Eccles.
 tom. 10.
 art. 3.
 Calmet hist.
 Univers.
 lib. 151.
 Daniel hist.
 de France
 tom. 10.*

Erat Henricus inter nominis hujus Gal-
 liarum Reges Quartus, quinquage-
 simo tertio prioris sæculi anno natus
 a Calvini Sæctatrice Matre sua Joanna
 Albretana Calvinianos inter errores,
 quos postea ejurabat, educatus: Ade-
 leverat inter adversæ & prosperæ for-
 tunæ vicissitudines, interque civiles tu-
 multus, quibus tenentibus stupenda
 prorsus bellica fortitudine sese in me-
 diam hostium aciem centies & quadra-
 gesies dux idem & miles, nec aliena
 sed propria sua lauream decerpens ma-
 nu, immiserat, trecenta oppida ob-
 sidione cinxerat, nunquam ab armis,
 per annos tres & triginta discesserat, quin
 ex hac bellandi consuetudine animi fe-
 rociam contraheret, sed potius pri-
 mævo naturæ beneficio inditam auge-
 ret clementiam, qua omnes suos sub-
 ditos velut Pater, universum vero Re-
 gnum tanquam Paterfamilias com-
 plecte.

plectebatur. Hæc benefica naturæ in-
 doles eum semper ex ipso voluptatis
 gremio ad indefessum populi sui felicitati,
 ac Regni sui incremento invigilandi stu-
 dium revocabat: Eminuit præcipue
 rara ejus prudentia in singulari animos
 sibi devinciendi dexteritate, qua Catho-
 licis ita favebat, ut Hugonottas tamen
 non sibi magis infensos redderet. Enim-
 vero haud alius, quam magnanimus
 ille Henrici animus omnes vitæ & for-
 tunæ varietates tolerare ac regere,
 necnon tot inter factionum procellas
 præsertim fervente contra Hispanos bello
 Galliam componere, & placare, eam-
 que e fummis ereptam calamitatibus ac
 periculis in pristinum decus restituere
 potuisset. Deprædicatur quoque ejus
 clementia, qua inimicis, privatis æque
 ac publicis, non minus libenter quam
 constanter, quandoque non sine Regiæ
 auctoritatis suæ dispendio, ignovit, nec-
 non Regni sui Proceres, quos initio ad-
 versos habuit, sensim beneficiis deli-
 nivit. Non minus etiam Religione ac
 pietate inclaruit, eamque omni occa-
 sione verbis & factis tueri non destitit,
 cujus gloriæ ita studebat, ut hoc ipso
 anno professus sit, se, quicquid ageret,
 etsi non nihil pacis publicæ studio hæ-
 reticis indulgere videretur, ad Religio-
 nis defensionem atque incrementum re-
 ferre:

Sæc. XVII.
 A.C. 1610.

Sæc. XVII. A. C. 1610. ferre: Hæ igitur virtutes, ac fortunæ
 favores in hoc Rege conspirantes Magni
 eum titulo dignum reddidere, qui post
 ejus obitum communi omnium etiam
 exterorum consensu ei fuit adscriptus,
 pii autem Principis nomen suorum po-
 pulorum lacrimis potius, quam inscri-
 ptionibus, atque elogiis in ejus memo-
 riam concinnatis confirmatum est: Nec
 tamen magnus ille Rex, humana pas-
 sus, caruit nævis, qui haud parum
 præclaras hæc dotes, earumque splen-
 dorem obtenebrabant: nimium publica
 erat ipsius incontinentia, ut dissimulari
 posset: quippe ex quatuor Matronis,
 quas perditæ amabat, octo proles spu-
 rias susceperat, vagæ etiam libidini
 sine ulla crimen celandi sollicitudine
 deditus, unde Procerum suorum non
 pauci hunc honestatis contemptum
 velut vere Regiam & eminentem liber-
 tatem deprædicabant, atque imitatio-
 nis ardore per ipsum delinquentium
 numerum crescente, passim absque ru-
 bore amatoriiis levitatibus indulgebant.
 Tantum habet virium ad corruptelam,
 in summa Potentia, pravitas exempli,
 cum præsertim præter impudentiæ vi-
 vam illecebram, etiam Principis au-
 thoritas accedit, ut quod privatum an-
 tea nefas erat, id deinceps mos publi-
 cus dicatur, quodque libido fuerat,
 sensim

fenfim mos patriæ fiat. Ceterum ipse-
 met Rex non raro suam damnabat im-
 becillitatem, nec de hoc vitio liberius
 illum increpantibus indignabatur, minus
 vero permittebat, ut mulieres illæ, quæ
 non sine conjugalis fidei dispendio in
 Regium cor, suum exercebant Domi-
 nium, de selectu Ministrorum, aut de
 forte suorum famulorum, aut de sen-
 tentiis sui Senatus deciderent. Infimu-
 latur etiam de nimia ludendi cupiditate,
 mansuetudine in ignaviam degenerante,
 & avaritia Regiæ Majestatis indigna.

Sæc. XVII.
 A. C. 1610.

§. CII.

*Regina in Regni Administratricem
 renuntiata.*

Reliquerat Henricus Rex ex Maria
 Medicea secunda uxore sua præter
 tres filias totidem Filios, ex quibus
 Ludovicus XIII. natu major nondum
 novem annos natus capeffendis Regni
 habennis impar erat: quocirca eadem
 adhuc die, qua Rex trucidabatur, om-
 nes Curiæ ad Conventum Augustinia-
 norum convocantur, quibus congre-
 gatis Espernonius Dux exposuit, quod
 Regina sibi Regni administrationem
 committi postulet: His dictis Dux ma-
 num gladio suo admovens, *adhuc*, in-
 quiebat, *in vagina hæret, quem tamen,*
nisi

Joann. Serres hist. Reg. Franc. Rigault l. 3. p. 289. Abregé de l'hist. Eccl. art. 3. §. 13. Hist. du Parlem. cap. 44.